

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/140/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119208201
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119208201.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Zlaty Simkovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného JUDr. Pavlom Pospuchom, advokátom, so sídlom Lichnerova 23, 903 01 Senec, proti žalovanej P. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, občianka SR, o zaplatenie XXX,XX Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 20Csp/102/2019 - 53 zo dňa 27.septembra 2019, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok súdu 1. inštancie v napadnutej časti, t.j. okrem výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 739,78 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 739,78 Eur od 08.08.2016 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. III. Posledným výrokom žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie ust. § 40 ods. 1, § 44 os. 1, 2, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 a 5, § 54 ods. 1 a 2, a § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ust. § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

3. Súd 1. inštancie mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá zmluva, na základe ktorej žalobca mal poskytnúť žalovanej úver vo výške 1.500,- Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 36 mesačných splátkach po 52,55 Eur. Nakoľko ide o spotrebiteľskú zmluvu túto zmluvu súd ex offo podrobil kontrole, či obsahuje všetky zákonné náležitosti vyžadované právnou úpravou v čase uzavretia zmluvy. Po preskúmaní predmetnej zmluvy súd dospel k záveru, že táto neobsahuje údaj o celkovej výške úveru podľa § 9 ods. 2 písm. g) ZoSÚ. Súdny dvor EÚ v rozsudku C-377/14 vo veci Ernst Georg Radlinger, S. T. proti FINWAY, a.s. ustálil výklad celkovej výške úveru tak, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 Smernice 2008/48 ako aj bod I prílohy 1 tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Ak žalovaná na základe zmluvy reálne čerpala sumu 1.350,- Eur (žalovanej bol okamžite započítaný poplatok vo výške 150,- Eur), čo vyplýva z výpisu z účtu žalovanej, pričom v zmluve je uvedený nesprávny údaj 1.500,- Eur, má to rovnaké následky ako keby v zmluve údaj o celkovej výške úveru nebol uvedený vôbec. Takáto nesprávna celková výška úveru má v konečnom dôsledku

za následok, že v zmluve je uvedená nesprávna výška RPMN a to v neprospech spotrebiteľa, keďže výpočet RPMN závisí od celkovej výšky úveru.

4. V zmluve ďalej absentuje konečná splatnosť úveru, pričom táto sa nachádza iba v oznámení veriteľa o schválení úveru. Súd v danom prípade nepopiera, že zmluva nemusí tvoriť jeden dokument, ale pokiaľ niektorá náležitosť zmluvy je uvedená v tzv. oznámení veriteľa o schválení úveru, ktoré však nebolo podpísané žalovanou a na ktoré písomne nereagovala akceptáciou, pričom v zmluve ani nie je odkaz na spomínané oznámenie ako súčasť zmluvy, nie je možné prijať záver, že zákonná požiadavka obligatórnej náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere predstavujúca bola zachovaná spomínaným oznámením. Navyše v konaní ani nebolo preukázané, aby žalovanému bolo oznámenie doručené.

5. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že ak by aj v zmluve bola správna RPMN, tak z predloženej zmluvy je zrejmé, že výška RPMN bola iná v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalovanej (26,10 %) a iná v akceptácii žalobcu (25,74 %). Je pritom bezvýznamné, že ide o zmenu pre spotrebiteľa výhodnú, keďže rozhodujúci je záver o tom, či vznikla platná dohoda o RPMN. S poukazom na citované ustanovenie § 44 ods. 2 vetu prvú OZ totiž v dôsledku tejto zmeny RPMN je potrebné vyjadrenie žalobcu v zmluve považovať za nový návrh, ktorý by však žalovaná musela písomne akceptovať, k čomu však nepochybne nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. K totožnému právnomu záveru dospel aj Krajský súd v Žiline v rozsudku 6Co/211/2014 zo dňa 29.05.2014. V zmluve taktiež absentujú predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov.

6. Vzhľadom na vyššie uvedené sa poskytnutý úver pokladá za bezúročný a bez poplatkov a žalobca môže od žalovanej požadovať iba zaplatenie istiny. Z vykonaného dokazovania je nesporné (žalovaná sa k podanej žalobe nevyjadrila), že žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 1.350,- Eur, pričom žalovaná poukázala úhrady vo výške 610,22 Eur. Nakoľko žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie nesplatennej sumy úveru vo výške 739,78 Eur (1.350,- Eur - 610,22 Eur), súd žalobe vyhovel a zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 739,78 Eur.

7. Dňa 14.07.2016 žalobca oznámil žalovanej, že k tomuto dňu je v omeškaní s úhradou splátok č. 8, 9, 10, pričom suma omeškaných splátok je spolu 260,88 Eura. Aktuálne omeškanie na najstaršej splatnej splátke je 74 dní. V prípade, ak sa dostane do omeškania s úhradou ktorejkoľvek z uvedených splátok o viac ako tri mesiace a uplynie 15 dní od doručenia tohto oznámenia, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy, ktoré sa majú stať splatnými až v budúcnosti a po splnení zmluvne dohodnutých podmienok si bude môcť uplatniť aj nároky na zmluvné sankcie. Stratí tým výhodu splátok a celý dlh bude povinný zaplatiť naraz. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. List bol žalovanej doručený dňa 21.07.2016, pričom dlžnú sumu do 15 dní neuhradila. Žalovaná sa teda dňom 08.08.2016 dostala do omeškania. K tomuto dňu zákonná výška úrokov z omeškania činila 5 % ročne. Žalobca si uplatnil úrok z omeškania zo sumy 739,78 Eura (súd je týmto návrhom viazaný v zmysle zásady non ultra petitum, hoci žalovaná sa dostala preukázateľne do omeškania s vyššou sumou), a preto súd priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 739,78 Eura a žalobu v prevyšujúcej časti (nad 5%) zamietol. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 252 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej C.s.p.). Nakoľko neúspech žalobcu bol iba v nepatrnej časti a to úrokov z omeškania 0,05 % ročne zo sumy 739,78 Eura od 08.08.2016 od zaplatenia súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Nezistil žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa pre ktorý, by žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, keďže žalovaná bola v konaní nečinná, k podanej žalobe sa nevyjadrila a na nariadené pojednávanie sa nedostavila. Zároveň konštatoval, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Zároveň nakoniec skonštatoval, že dňa 18.10.2019 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovanej. Nakoľko predmetné vyjadrenie bolo doručené až po vyhlásení rozsudku súd prvej inštancie na neho nemohol prihliadnuť.

8. Proti tomuto rozsudku včas podala odvolanie žalovaná, a to voči výrokom I. a III., teda okrem výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti. Uviedla, že ide o Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorú so žalovaným uzatvorila dňa 26.08.2015. Žiadosťou zo dňa 13.08.2015 (bod 5 zmluvy) požiadala o úver vo výške 1.500,- Eur so splatnosťou 36 mesiacov s predpokladanou mesačnou

splátkou 87,11 Eur, RPMN 26,10 % a úrokom 16,94 %. Celkovú čiastku, ktorú mala ako dlžník zaplatiť bola 2.041,80 Eur. Na základe tejto žiadosti jej bol schválený úver vo výške 1.500,- Eur v zmysle bodu 6 zmluvy s ročnou úrokovou sadzbou 16,94%, avšak s RPMN 25,74 %. Ak žalobca mal v úmysle jej poskytnúť úver na základe podmienok iných ako boli uvedené v žiadosti o poskytnutie úveru, mal uzavrieť zmluvu obsahom ktorej by boli jeho nové podmienky. Nemohlo sa to udiť iba formou vyplnenia údajov bodu 6 zmluvy označeného ako údaje o schválenom revolvingovom úvere, respektíve formou oznámenia veriteľa o schválení úveru. Je zrejmé, že v čase podpisu žiadosti o poskytnutie úveru nemala žalovaná vedomosť o výške RPMN, respektíve bola jej známa len predpokladaná RPMN, ktorú žalobca uviedol až v bode 6 zmluvy a v oznámení o schválení úveru veriteľom, keďže k tomu došlo až 26.08.2015. Žalobca nebol oprávnený sám jednostranne meniť akýkoľvek podstatný údaj - obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá výška RPMN ňou určite je. Preto na základe uvedených skutočností žiadala, aby súd posúdil, či medzi ňou a žalobcom došlo k platnému uzavretiu zmluvy o úvere. Má za to, že nebola dodržaná písomná forma zmluvy, a preto je absolútne neplatným právnym úkonom. Ak súd posúdi, že nedošlo k uzavretiu zmluvy a ide o neplatný právny úkon vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku. Žalovanej bol v skutočnosti poskytnutý úver vo výške 1.350,- Eur, nie ako sa uvádza v zmluve 1.500,- Eur, keďže žalobca si hneď započítal poplatok 150,- Eur. V žalobe je uvedené, že úver mala splácať žalovaná v 36 mesačných splátkach vo výške 52,55 Eur. Ako dôkaz predložila splátkový kalendár k Zmluve č. XXXXXXXXXXXX. Bol jej poskytnutý úver vo výške 1.350,- Eur, nie ako je uvedené v zmluve 1.500,- Eur. RPMN podľa internetovej kalkulačky pri úvere 1.350,- Eur v mesačnej splátke 87,1 Eur a dobe splácania 36 mesiacov, činí 90,55 Eur. Celkovú čiastku, ktorú mala zaplatiť žalobcovi, teda 36*87,11 Eur je vo výške 3.135,96 Eur, nie ako je uvedené v zmluve 2.041,80 Eur. Ona na predmetnú zmluvu doposiaľ uhradila sumu 1.088,84 Eur, nie ako uvádza žalobca v žalobe 610,22 Eur. Žiadala, aby preveril súd platby cestou žalobcu, keďže podľa žalobcu v pripojenom prehľade platieb uhradila od 9/15 do 3/16 348,89 Eur, od 33/17 do 5/17 platby od zamestnávateľa 87,11 Eur*3, t.j. spolu 261,33 Eur, a podľa potvrdenia zamestnávateľa o zrážkach zo mzdy za rok 2017 jej bola zrazená suma 739,96 Eur, a podľa potvrdenia žalobcu zo 06.03.2018, ktoré jej vystavil uhradila 871,55 Eur. Pripojila ako dôkaz platby ku dňu 24.04.2019, potvrdenie zamestnávateľa a odpoveď žalobcu na žiadosť zo dňa 06.03.2018. Preto navrhla rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Odvolanie žalovanej bolo zaslané na vyjadrenie žalobcovi prostredníctvom jeho právneho zástupcu. Vyjadrenie do spisu doručené nebolo.

10. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu 1. inštancie v napadnutej časti, t.j. okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 379 a nasledujúcich C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 C.s.p., a contrario a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to ohľadom akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov vo vzťahu k vyhovujúcej časti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 739,78 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne, zo sumy 739,78 Eur od 08.08.2016 do zaplataenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, a vo výroku o trovách konania.

13. Žalovaná v odvolaní namietala, že žalobca mal v úmysle jej poskytnúť úver na základe podmienok iných ako boli uvedené v jej žiadosti. Zároveň, že nebol oprávnený sám jednostranne meniť akýkoľvek podstatný údaj, teda obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorou výška RPMN určite je. Namietala, že keďže nebola dodržaná písomná forma zmluvy ide o absolútne neplatný právny úkon a v odvolacom konaní vzniesla námietku premlčania. Poukázala na to, že nedostala 1.500,- Eur, ale len 1.350,- Eur i na skutočnosť, že výška mesačnej splátky bola 87,11 Eur, doba splácania 36 mesiacov, a tak RPMN malo predstavovať 90,55 Eur. Zároveň mala zaplatiť žalobcovi nie 2.041,80 Eur ako je uvedené v zmluve, ale 3.135,96 Eur, teda 36*87,11 Eur. Zároveň tvrdila, že uhradila žalobcovi sumu 1.088,84 Eur a nie sumu 610,22 Eur ako tvrdil žalobca.

14. Účelom inštitútu premlčania upraveného v ust. § 100 až § 114 Občianskeho zákonníka je podľa ustálenej súdnej judikatúry okrem stimulácie veriteľa k rýchlemu uplatneniu jeho práva aj snaha predchádzať v konkrétnych prípadoch v dôkaznej núdzi na strane veriteľa v súdnom konaní a prispieť k právnej istote účastníkov občianskoprávných vzťahov. Premlčanie je kvalifikované ako uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok možno odvrátiť námietkou premlčania. Ide o uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, t.j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti. Premlčanie je objektívnou skutočnosťou nezávislou na vedomosti veriteľa, či dlžníka. Vyžaduje márne uplynutie premlčacej doby stanovenej zákonom spojené s nevykonávaním subjektívneho práva veriteľa. Pokiaľ dlžník účinne vznesie námietku premlčania, dochádza v okamihu jej vznesenia k zániku nároku.

15. Žalovaná v odvolacom konaní vznesla okrem iného aj námietku premlčania nároku. Námietka premlčania podľa názoru odvolacieho súdu sa netýka koncentračnej zásady konania, pretože skutočne, tak ako žalovaný námietku premlčania uplatnil nie je spojená s neprípustným uplatňovaním nových skutočností a dôkazov. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že ide o konanie v spotrebiteľskej veci, teda o spor s ochranou slabšej strany.

16. Vo veci súd prvej inštancie sa možnosťou premlčania nároku z dôvodu, že žalovaná túto námietku v konaní pred súdom prvej inštancie nevzniesla vôbec nezaoberal. Preto odvolací súd považoval za správne rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. okrem výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, aby nebolo znemožnené strane konkrétne žalovanej uskutočniť jej patriace procesné práva v takej miere, aby nedošlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Odvolací súd použil toto ustanovenie tak, že ho vyložil v širšom rozsahu, pretože súdom prvej inštancie nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu. Námietka premlčania bola vznesená až v odvolacom konaní.

17. Úlohou súdu prvej inštancie bude zaoberať sa vznesenou námietkou premlčania žalovanou a znova v napadnutej časti rozhodnúť. Zároveň sa súd prvej inštancie bude zaoberať i odvolacou námietkou žalovanej vo vzťahu k neplatnosti zmluvy a výške zaplatenej sumy žalobcovi. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v súlade s ust. § 220 C.s.p. riadne odôvodní.

18. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania podľa ust. § 396 ods.3 C.s.p.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.